

“Volia un fati observador i lligat a la vida de barri, no pas un monstre de fira”

Julià de Jòdar (Barcelona, 1942), narrador i novel·lista amb una obra ben extensa, publica a Proa la novel·la *El desertor en el camp de batalla*.

—El fati Ximo Ximoi que obre la novel·la deixarà la veu als altres personatges que giren al seu voltant, però imposa el to de la novel·la, no?

—Crea al seu voltant un petit univers i el convoca. I a vegades troba el seu doble en l'escriptor del soterrani, Gabriel Caballero.

—Heu teixit la novel·la capítol a capítol, o ja la teníeu ben planificada abans de redactar-la?

—L'estructura està pensada des del començament. Tenia clar que el Ximo a la vegada és el centre de l'univers i el guaita, el que ens aproxima a la gent del barri. I el que em calia pensar és com fer entrar i sortir tota aquesta gent a través dels diversos capítols, un capítol dotats de molta autonomia. Per això tenen títols propis.

—Títols i configuracions estilístiques diferenciades.

—Sí. A més, hi ha, en paral·lel, les històries, amb distints tractaments, que intenta inventar-se l'escriptor per crear el que ell anomena el *best-seller* de qualitat, un laberint del propi escriptor perquè va manejant fantasmes de la seva vida, com la del fill, el que porta el casc de motorista a la mà, el de la dona morta. L'escriptor està en un atzucac menys literari que emocional, cosa que revela que als escriptors la literatura els serveix ben poc per a sortir de les seves crisis vitals o emocionals. El llibre diu que els problemes els has de resoldre enfrontant-te a la pròpia vida, no pas utilitzant la literatura com a recurs.

—Tot i la càrrega simbòlica, fins i tot irreal, d'alguns personatges, començant pel fati, hi ha una crònica de la vida al raval de Barcelona, que coneixeu molt bé.

—Sí, hi ha un treball de crònica, certament, literaturitzada, però. I es parla de la vida de la gent i també dels desficiats urbanístics, dels anys vuitanta-noranta. Em semblava que això donava al llibre una fonamentació realista de bona llei, històrica, ja. Per poder jugar entre la imaginació literària i la vida de la gent. Si no, el fati hauria semblat exclusivament un monstre de fira i no ho volia, el volia ben lligat a la vida de barri.

Julià de Jòdar publica la novel·la *El desertor en el camp de batalla*, a l'editorial Proa.

—Heu volgut que el vostre fati, com que no viu amargat, no provoqui compassió, i que s'estableixi un sentiment d'empatia entre ell i el lector.

—Ha fet del seu cos, del fet d'estar gras, un projecte de vida, tot i que ha perdut vida social, a diferència de quan vivia a l'Eixample, a la novel·la *Zapata als Encants*, en una posició més benestant. Està a la contra del món de les dietes i la salut i pensa morir de

gras. Ha deixat de competir per ser l'home més gras del món i s'està desinflant per culpa de l'Home Prim, una fantasia de l'escriptor. M'agrada el trio del fati, l'escriptor i l'Home Prim que es fica al cap del pobre Ximo i el fa desinflar-se, que no és el mateix que aprimar-se. Aquí és on hi ha l'empatia, en veure que ell accepta les condicions, potser a vegades una mica a contracor, i les teoritza, quan parla de la seva relació amb l'Home Prim. El fati té coses de Falstaff i d'Orson Wells, els grassos simpaticots que els agrada la vida, i endrapen i beuen i fan de tot, però en aquest cas simplement convertit en una mena de contemplador contemplat perquè ell contempla el món a través d'un telescopi i es deixa contemplar per la gent del barri, nens i famílies.

—El títol fa referència al fati?

—A l'escriptor, però irradia en els altres dos, el Ximo i en Salva Montoya, l'home de la ferralla. L'escriptor sempre s'està anant a una illa atlàntica de la seva fantasia i sempre intenta escriure o trobar un argument de novel·la de *best-seller* de qualitat. Ensopega contínuament, no se n'acaba de sortir, deserta i torna a la batalla com el desertor que fuig de nit, es perd pels camins i en fer-se de dia es troba al mig del camp de batalla perquè s'ha mogut circularment. Els altres dos personatges també comparteixen aquesta característica. Estan ja més enllà que cap aquí i tornen sempre a la batalla, no es poden desempallegar de la lluita contínua. Són perdedors però no s'hi han resignat. Ni s'han rendit ni s'han integrat. No són homes de la situació. Són perdedors, sí, però allò que es deia abans amb una certa dignitat. Els tres, són tres facetes d'un personatge hereu de l'antifranquisme, de la Transició.

Lluís Bonada